

Zabavno - humoristična nedeljska priloga „Dnevu“.

Med revolucijo v Draču!

Vidova kuharica: „Jezes na, gespud knez, nekar se nej tku ne bojeja. To je ta zadna frišna srajca k' jo še mama, vse druh je že peril!“

Kranjski orel.

Kranjski orel v zrak se dviga,
komaj še s peruti miga,
ker za noge se drži
nepretrgana veriga,
da v višave z njim zleti.
Ti ubogi orel naš,
težko, težko frfotaš...
Enkrat pa se bo zgodilo,
da bo teže preobilo,
takrat, orel, kljunil boš,
da spusti te prvi mož,
oj, kako bo zagrmelo,
ko bo vse na tla zletelo,
a ti, orel, boš legak
dvignil se v svobodni zrak.

Jaz in ti.

Vidim te na promenadi
v elegantni toaleti,
vse moderno, kar zazreti
morejo oči.

Kavalirji ti sledijo,
laskajo se ti udano
neprestano, neugnano,
za en sam pogled...

Jaz pa se smehljam na tihem,
pušim v sobi cigarete!
Čemu trgal bi škarpete —
vrata le odprem.

Ljuba Neža!

Neki zdravnik je tožil po njem ozdravljenega pacienta za plačilo, katerega mu ni hotel plačati. Ozdravljeni bolnik se je izgovarjal, da je račun previsok, da ga je zdravnik obiskoval, ko je bil že zdrav. Kot priča se zasliši tudi gospodinja ozdravljenega moža.

»Ali se spominjate«, jo vpraša predsednik sodišča, »ali je zdravnik obiskoval vašega gospoda tudi še potem, ko je bil že ozdravljen?«

»Da, prav natanko«, odgovori žena. »Ampak dokler ga je gospod doktor obiskoval, sem smatrala njegovo stanje za smrtnonevarno.«

Najnovejša vzgoja slovenske mladine.

»Gledati smete, ampak govoriti ne!«

Kritika.

»Ali ste čitali Škrobarja? Kaj pravi-
te k tej nemoralnosti. Pornografija, a?«

»Jaz sem ga čital s komentarjem.«

»S kakšnim pa?«

»Z rdečo brošuro.«

Dvoje pisem najdenih leta 1999.

Opazka k naslednjemu pismu.

Celotno ohranjeno pismo pisatelja Mavricija Potokarja, naslovljeno na njegovo prijateljico Nežo Porenta, pripoveduje mnogo o literarnih razmerah. Koliko je resniče na stvari, se ne da natančno dognati, ker je avtor sam, Mavricij Potokar, nekoliko nezanesljiv. Znano je o njem, da je prodajal svoje krajše povesti po dvakrat in trikrat na ta način, da jim je zamenjaval naslove. Bibliografi so tudi zasledili, da je postopal tako-le: Napisal je dolišo povest in jo prodal kake-mu listu, ali založniški tvrdki. Tam je izšla prvič. Čez leto in dan je vzel iz njene sredine poglavje, ga opremil z naslovom in ga prodal za podlistek. Drugič je izbral drugo poglavje, tretjič zopet drugo. Tako je prodal celo povest enkrat v celoti in pozneje še enkrat na drobno.

Drugo pismo: Draga mi Neža! Godi se mi kakor psi, ki je zašel v cerkev k nedeljski maši. V žepu prenašam neko krajšo stvar, ki bi jo rad prodal. Ko pišem to pismo sedim na pošti, ker so me ravno v obližju objele slabosti. Zdaj bo že pet ura popoldne, pa še vedno nisem kosil. Popoldne sem pisal in ob dveh sem

bil že pri prvem uredniku A. Med nama se je razvil tale pomenek.

Jaz: Se klanjam, gospod urednik.

On (se ozre čemerno za vrata in piše za svojo mizo naprej): Hm!

Jaz (veselo prijazno): Kratek fel-tonček imam, šest kronic če bi mi dali zanj, bi vam bil hvaležen do črnega groba!

On: Ali res ne bo konca in kraja te literatorske nadloge? Ali mislite, da smo mi podporno društvo? Ne sprejemem ni-česar.

Jaz (dobrodušno): Včasih ste se dali kaj pogovoriti, kaj, ko bi še danes po-izkusila?

On: Jaz imam z vami večne sitno-sti, jaz ne maram tega več, enkrat za vselej naj bo konec.

Jaz (obupan): Samo še zdaj, potem no, potem (zdaj sem mu hotel povedati, da se bliža že tretja ura popoldne, a da še vedno nisem imel ničesar v ustih, pa me je bilo sram).

On: Kaj hodite nad me s temi fel-toni? Kdo se pa briga zanje?! Pojdite se solit!

Jaz: Klanjam se!

On: Klanjam se!

Okoli tretje ure sem našel drugega urednika na cesti. Ogovoril me je sam. Ljubljana, je rekel, pa Pariz, to sta dve mesti, kjer je najlepše živeti umetnikom. Da, da. Kako pa kaj, gospod umetnik? Vi se vračate najbrž z izprehoda, pa gre-ste zopet po drugi strani na izprehod, kaj? Kako pa kaj vijolice in zvončki in druge cvetlice, ako dovolite vprašanje? Ali jih bomo kaj mnogo pridelali? Kako je pa letos s škranjčki? Ali jih je kaj do-sti nad polji?

Jaz sem vzel vsa norčevanja za do-bro in mu ponudil felton. Tedaj se je jako veselo zasmel in rekel: Tistega pa ne maramo. Vi pišete bolj za rožice in škr-janke. Tistim berite.

Tretjega urednika nisem našel doma. Četrty je pripadal k drugi stranki. Pogle-dal me je preko očal in zarenčal: Koder ste hodili do zdaj, pa hodite še zanaprej, vi, liberalec ali kar je še hujše: socialist!

Zdaj je štiri, ljuba Neža, in sedim onemogel na pošti. Treba bi mi bilo tudi novega obutala. Po glavi mi kroži neka velika in važna snov. Tako mi je prav resnično, da bi pisal veliki tekst: roman na tisoč straneh. Snov je ta: Sin ima lepo in lahkomisljeno dekle, katero poroči nje-gov oče, vdovec. Imam že skoro vse osebe, vidim jih v duhu.

Konfiskacija.

Halo, vkup, Ljubljana bela,
glejte, kaj se tu godi,
»Nežo« je pol'cija vzela,
nič več je v trafikah ni.

So na voz jo naložili
in peljali jo težko,
so na smrt jo obsodili,
ker pisala je grdo.

Gledajo jo naše dame,
dobro se jim v srcu zdi:
»V nji gotovo je kaj zame«,
ena drugi govori.

Zraven en gospod se smeje
in si misli ves vesel:
»Prav tako! Da bi čim preje
vrag »Bodečo Nežo« vzela.« — —

Včeraj smo pokopali našega najboljšega slikarja Petrinca. Za pogrebom nas je šlo dvanajst: njegov gostilničar, ki mu je upal dve leti hrano in stanovanje, ena starejša in ena mlajša ženska in devet literatov, slikarjev in kiparjev. Ko so ga spuščali v jamo, je bilo divno spomladansko popoldne. Gorenjske gore v sijajni modrini, nebo čisto, a ravno nad grobom sta krožila in pela dva škrjančka. Deželni odbor mu je naklonil tisoč kron podpore. Izplačal mu je le petsto kron iz previdnosti: Petrinc je bil namreč takrat že jako slab. Ostalih 500 kron ostane zdaj odboru. Pri nas je sploh čudno. Mladi pisatelj Krivček je tudi te dni umrl. Jetika ga je vzela. Na pisateljsko podporno društvo smo mi. Krivčkovi drugovi, posebno odločno pritiskali. Mesec dni pred smrtjo so mu poslali 80 kron. Bilo je premalo. Porabil jih je, a ostal še živ. Dali so mu še 30 kron in to je bilo zopet preveč. Umrl je par dni nato in preostalo mu je 20 kron.

Na igralce sem zopet grozno hud. Trije, jaz, Čušar in Skopec, smo delali zanje, obljubili so nam po 20 kron od strani, dali niso pa nič. Pripeljal se je bil

neki jud in tistemu so govorili v fonograf kratke in kratkočasne zgodbe, dolge po dve minuti. Te zgodbe smo sestavili vse mi, oni pa so dobili zanje po 100 kron. Dva taka ptiča sta jo popihala v Berlin na uro gledat. Sramota!

Nežika zlata, moja duša je trudna. Premišljam svoje dejanje in nehanje in grabi me razkav obup. Spoznal sem, da ne pridem po tej poti nikamor. Večen, osmešen in ponižan beraček, to je moj žalostni poklic. Letos, ko sem izdal sedmo knjigo, sem ravno tam, kakor sem bil pred šestimi leti, ko sem izdal prvo: felton nosim v žepu in ne morem dobiti zani šest kron! Švigam med uredniki, švigal bom med njimi, proseč za šest kronic, dokler nekega določnega dne ne omagam in se ne zvrnem preko kantona v črni jarek, vijoč se ob cesti življenja.

Ali so tvoje oči še tako vroče?

Zdaj grem, da nadaljujem svojo pot. Zatečem se k urednikom beletrističnih listov. Morda dobim za rokopis tam zaželenih šest kronic. Nebesa, pogledite name! — Poljubljaj Te Tvoj Mavricij, —

„Zakaj pa trobi načelnik že zdaj razhod? Saj vendar še gori!“
„Ja, veste, on je drugače zidarski mojster, in sedaj je ravno šest ur!“

Ljuba Neža!

Neki turist je prišel v gostilno, katero je tudi že prejšnje leto obiskal. Postrežba pa je bila tokrat še slabša kakor pri prvem obisku.

»Čujte, gostilničar, v tem letu so pa jedila, katera ponujate, še slabša kakor lani!«

»Ali to je vendar nemogoče!« odvrne hitro gostilničar.

Ljuba Neža!

Ker vem, da Ti leti denar od vseh krajev, moraš, brezdvomno izdati mnogo pobotnic; ker pa si morda v zadregi, kako bi se iste dale na kratko spisati, Ti pošiljam vzorec, kot je prišel meni v roke:

»Pobotnica.

Resnično sem jaz skonal jamo za kravo za zakopat Blaža Česnik Nr. 17, zaslužil sem tri krone. Martin Žolna pozdravljam

Martin Žolna.

Ko vdobim še kaj podobnega Ti gotovo pošljem.

Tvoj zvesti

Blaž Česnik.

V času draginje.

On: Tu imaš petak in napravi obed kot se spodobi.

Ona: Ali, misliš, da se najeva...

Katehet (učencu, ki čita pod klopjo): »Kaj pa čitaš tam pod klopjo. So pa že zopet kake izmišljene neumnosti in laži.«

Učenec: prosim, jaz čitam »Domo-ljuba.«

Dober svet.

— Ti, prijatelj, tvoja žena — oprosti — pa ni ravno lepa.

— Njena zunanost ni lepa, ali njena notranost...

— Veš kaj, daj jo obrniti.

Dober račun.

Učitelj razlaga malčkom pregovore, med temi tudi pregovor: »Bolje je hranjeno jajce kot sneden vol.«

Učitelj: »Kaj praviš, Jožek, ali je to res?«

Jožek: »Ne, gospod učitelj; če vola snem, mi ostane koža, ta je pa več vredna nego jajce.«

Prava zveza.

Profesor (naravoslovja): »No, gospod kandidat, kaj pa vam je znano o zveznem členu med človekom in opico?«

Kandidat: »So ga že našli!«

Profesor: »Tako? Kateri pa je?«

Kandidat: »Vino!«

JANEZ NEPOMUK:

Sprehodi pod Rožnikom.

Bil je lep večer, pozen večer, ves z zvezdami posejan. Ceste v tivolskem parku so že sanjale in iz dalje je priplavala vroča, zaljubljena pesem, iz tihega hrepenenja porojena. Tam gori na klopi pod temnimi smrekami so se objemale sence, dvoje pa dvoje. Pritajene besede, visoke misli, z rdečimi rožami ovenčane in pogum in moč. A sence so bile le v samoti, zakaj v samoti se vse drugače razmahnejo krila kakor v dušečem, hrupnem svetu. Samota je kakor priprava za velika dela, v samoti porojene misli vzklijejo do neba, ko pride veliki dan, dan borbe in ognja. Samota je samo za predrzne načrte in smeje sklepe, samota ni za sentimentalno klobasarenje in za obledne besede. Samota slabe ljudi ubije in jim izpije kri. Zatorej: slab človek ne hodi v samoti, zakaj kmalu boš občutil večer svojega življenja!

Sedel sem na klopi, precej visoko nad tivolskim parkom in temen šum visokih smrek me je objemal prijateljsko, kakor se ne bi videla že dolgo vrsto let.

Začul sem oprezne stopinje po belem pesku in ko sem se ozrl, v ono stran, odkoder se je oglasilo, sem zagledal drugače visoko, toda globoko sklonjeno postavbo. Glava na dolgem vratu se je plašno vrtela na stokih plečih, kakor bi se bala nečesa neznanega. Strašilo je imelo klóbuk globoko potisnjeno na oči in se mi je bližalo čimdalje bolj. Že sem zagledal njegov blede obrti obraz in od jasne noči svetlikajoče se naočnike. Kam gre tvoja pot, neznanec?

Ko me je zagledal, je obstal in se ozrl naokrog, kakor bi se hotel prepričati, če je še kdo v tem samotnem, šumečem gozdu razun njega in mene. Ne boj se popotnik, in pristopi bližje, jaz ne pohodim niti mravljince, še rože ne utrgam. Sicer pa, kaj hodiš v samoti, če se bojiš in če si slab.

Začutil je menda moje misli in je prišvedral k moji klopi, ves sključen in potrj. Spoznal sem ga. Med nama se je razvil naslednji razgovor:

Jaz: »Blagorodje, kaj se potikate po tej samoti, v tem temnem gozdu nad Ljubljano. Kam ste namenjeni, blagorodje?«

Vid: Že od nekdaj nisem ljubil samote, celo sovražil sem jo. Toda ljudje so me silili vanjo, ker so mislili, da postanem v samoti velik in da bom potem pomagal njim. Toda zmotili so se.«

Jaz: »Zakaj so se zmotili?«

Vid: »To je tako. Gotovi ljudje so menili, da sem močan; in da postanem še močnejši, so me siloma porinili v samoti. Jaz pa sem slučajno slab in sem se vedno bal samote. Tisto je že res, da sem za šalo delal v domovini komedije in da sem se uril v telovadbi s tem, da sem dvigal mršave nemške soldate v zrak, kakor kak junak v cirkusu. Ampak taka moč je za nič, ako pride v samoti, posebno pa še v Albanijo.«

Jaz: Kaj je tako samotna ta Albanija, kjer ste kraljevali?«

Vid: »Velecenjeni, Albanija je tako samotna, da me je zazeblo do kosti, ko sem jo zagledal. Pravzaprav pa me je stresal mraz bolj radi Albancev nego radi Albanije.«

Jaz: »Blagorodje, kakor sem spoznal, imate bridke izkušnje, zato vas prosim, da se neženirano izrazite o onih ljudeh. Kaj so tako hudi ljudojedi?«

Vid: »To je beseda na pravem mestu. Poslušajte! Ko sem prišel doli, so me sprejeli navdušeno, da me je bilo kar strah. Neki visok Albanec, z glavo kakor repa, se je postavil predme, dvignil je sabljo in je zarentačil: Živijo kralj! Ozrl sem se nanj, da bi ga objel in pridobil zase, toda Albanec me je pogledal tako zeleno, da se mi je srce kar stisnilo v prsih. Premeril sem ga od nog do glave. Taki so torej Albanci, sem pomislil. Velecenjeni, tega človeka je bila sama kost in žila, altro che, oni nemški soldati s katerimi sem telovadil po zraku.«

Jaz: Zanimivo je vaše pripovedovanje, bagorodje, zato prosim, da nadaljujete!«

Vid: Mogoče, da bi bil napravil bolj pametno, ko bi ga sunil z nogo v trebuh, da bi mu s tem vcepil v redkvičasto glavo spoštovanje do svojega kralja. Pa kaj bom suval tega ljudojeda! Porine mi tisto sabljo v život — gleda že tako — potem pa adijo Vid in albansko kralje-

stvo. Poleg tega pa sem imel pri sebi samo žepni nožič in nobenega drugega orožja. Ko bi bil prej vedel, da bo v Albaniji tako, bi si nakupil na svoje stroške vse polno samokresov in bi si jih nabasal v žepe, in še za srajco. Toda Berchtold mi je pravil, da so Albanci tako prijazni ljudje, tako odkritosrčni, da se mi ni treba bati ničesar. Tam ti bo poslano kakor na rožah, je pripomnil in jaz sem mu verjel.

Jaz: »Torej vam ni bilo poslano kakor na rožah?«

Vid: »Prijatelj, imejte usmiljenje z ubogim človekom in nikar ne zbijajte šal, ko vidite pred seboj človeka, ki ga tako izkuša usoda. Predno sem odšel v Albanijo, sva sanjala z ženo o zlatem kraljevskem prestolu, o svetli kroni, posuti z diamanti in bogve o čem še vse. Ko pa pridem doli, me ženejo redkvičasti Albanci pred neko staro bajto in mi pokažejo moj cesarski grad z gesto, ki je govorila: Ali boš šel notri ali ne! Nisem se hotel prepirati s tolovaji, stisnil sem figo v žepu in sem stopil v kajžo. Kar zamigljalo mi je pred očmi...«

Jaz: »Kaj pa je zamigljalo, blagorodje?«

Vid (jezno): »Kaj neki! Ščurki! Ko sem odprl vrata kajže, se je vlila vanjo svetloba in ščurki so se začeli gnesti po zidu in po tleh, kakor branjevke na trgu. Hotel sem stopiti iz te proklete bajte, pa za hrbtom mi je že stal oni redkvičasti Albanec, pogledal me je zeleno, dvignil mi je sabljo pod nos in že zagrmel: Živio kralj. Moral sem ostati tam sredi ploščatih ščurkov. Da, velečenjeni! Pri nas gojimo cvetlice, umetnost, kulturo, v Albaniji gojijo ščurke, stenice in bolhe. In če hočeš stopiti z nogo na eno teh nežnih živalic, stopi pred tebe Albanec, zakriči: Živio kralj! in ti pomoli pod nos nabrušeno sabljo. Zvečer sva legla s soprogo v posteljo. Kmalu je začelo lezti po najinem životu. Hotela sva prižgati svetiljko, pa Albanci ne poznajo svetiljke. K sreči se je žena spomnila. Čakaj, pravi, jaz bom prižgala svečo. Prinesla sem jo sem s previdnosti za slučaj, da ne bi bil ti več potentat in da bi živela v bedi in si svetila ponoči s svečo, kakor si svetiva sedaj. Ob svetlem plamenu sveče sem hitro konfisciral nekaj vzornih eksemplarov albanske ponočne domače živinice v trdnem sklepu, da jih pošljem drugo jutro svojemu zaščitniku v škatljici po pošti; in sicer rekomandirano.«

Jaz: »Ali ste jih poslali?«

Vid: »Kje neki! Hoteli so sicer napraviti v Albaniji pošto in so mi poslali za to par soldov. Ko so pa Albanci začutili pri meni denar, so ga takoj pograbili sami zase, da mi še za tobak ni ostalo, nikar za ustanovitev pošte.«

Jaz: »Pa bi vendar pisali Berchtoldu, blagorodje, kako se vam godi in kako stojijo stvari tam doli v Albaniji.«

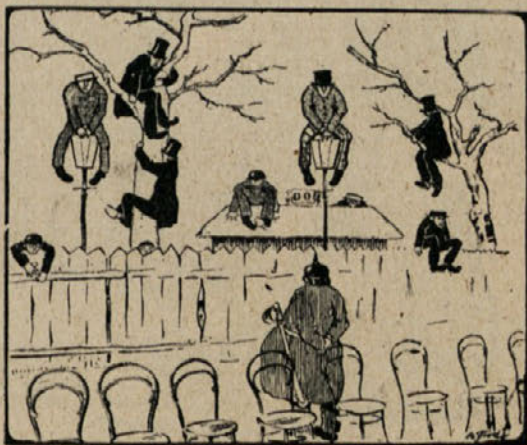
Vid: »Saj sem mu pisal, pa še kolikokrat! Toda nič ni pomagalo. Berchtold je ravno tak, kakor vaš Šusteršič. Sama obluba ga je, ne napravi pa prav ničesar.«

Jaz: »Ampak, veličanstvo, kako je to, da se nahajate sedaj tu?«

Vid: »Kako je to? Kaj mislite, da sem tinto pil? Pobegnili sem in pustil divjake, kjer so, z vsemi njihovimi ušmi vred. Družino sem poslal naprej v domovino — zadnje solde sem ji dal za vožnjo, sam pa sem jo mahnili peš, ker oni cigani tam doli so mi vzeli vse. Denar za vožnjo, ki sem ga dal družini, mi je zašila svoje dni žena v notranjo stran telovnika, sicer bi ne bilo po njem ne duha ne sluha.«

Ko sva stopala z Vidom po cesti doli proti tivolskemu parku, je bila že noč. Zvezde so se smehljale na nebu in so si prepevale vesele pesmi. Korakal sem počasi in se nisem ozrl na svojega tovariša, ki je švedral poleg mene. Tam, kjer se začne Lattermannov drevored sem se ustavil in se okrenil na desno. Stresel me je mráz. Vida, mojega nesrečnega tovariša, kralja iz Albanije, ni bilo nikjer. Izginil je. Bogve kam.

Športne prireditve v Ljubljani.

Sedanji čas v Ljubljani se mnogo goji šport, kar tiče se obiska, dosegli smo rekord.

Kdo je izpeljal belokranjsko železnico?

Šuklje polža je odgajal,
z mlekom, vinom ga napajal,

ko pa polž je gotov bil,
ga je drugi v last dobil.